

LJUDMILA ULICKAJA
CSAK EGY PESTIS

A fordítás az alábbi kiadásból készült:
Чума, или ООИ в городе, AST, 2020

Copyright © Ludmila Ulitskaya, all rights reserved.
Published by arrangement with ELKOST International Literary Agency.
Hungarian translation © Morcsányi Géza

Hatalmas pusztaságon, hóviharban, lámpáival az örvénylő havazásba világítva halad egy tehervonat. Lassan, hosszasan. Megkerüli a szélhordta hóbuckák alól alig ki-látszó várost. Elenyészik a havas homályban.

Hosszú, földszintes épület, valahol, ahol már a madár sem jár, ezt is beterítette a hó. Egyik-másik ablakában gyöngé fény. A behavazott táblán lévő feliratot nem lehet elolvasni.

A portán egy vaskályha mellett tatár öregasszony ül, mélyen a homlokába húzott fejkendőben, amire még nagy-kendőt is vett. Kiskésével apró falatokat vág le a szárított húsból, fog nélkül nyammog. Tekintetében irány nélkü-li figyelem.

Rudolf Ivanovics Majer egy biztonsági fülkében ül. Vé-dőruhát, maszkot visel. Az arcát nem látni. Kezén kesztyű. Hosszú pálcával ülteti a sejt kultúrát a petricsészékbe. Ég a spirituszégő, lángja a férfi minden mozdulatára megremeg. A mozdulatok pedig óvatosak, már-már szertartásosak.

A portán, az asztalon hosszán, kitartóan csöng a telefon. Az öregasszony nem siet, hogy fölvegye.

– Á, a sátánfajzatja, de kajabál, de kerepel... – morog. A telefon nem hagyja abba. Az asszony fölveszi a kagylót:

– Rabolatórijum! Éjszaka van, nem tudtad, éjszaka! Mit kajabálsz? Senki sincsen. Nem tudok fölírni, dehogyan tudok. A Majer az van! Várjál. Mondom, hogy várjál!

Az öregasszony végigmegy egy hosszú folyosón, bekopog egy ajtón, bekiabál:

– Majer! Telefon! Moszkva hív! Gyere ki!

Rángatja az ajtót, de zárva van. Megint bekopog, kiabál:

– Majer! Gyere ki! Egy mérges főnök van a telefonba!

Majer a fülkében félrerakja a tűt, nem mozdul. Dühös, hogy megzavarják.

– Mindjárt! Mindjárt! – hangja tompán hallatszik a maszk alól. Kicsit el is mozdul a maszk, kiesik az állrész alatti tömítés.

Az öregasszony hallja a választ, visszamegy a telefonhoz, nagy hangon belekiabálja a kagylóba:

– Várjál, tartsad, hányszor mondjam...

Majer az öltözőben leveszi a kesztyűt, a maszkot, a pestis elleni védőruhát, valamit megtöröl, és már futva jön a telefonhoz.

– Elnézést kérek, a fülkében voltam. Igen, igen, éjszakai kísérlet. Vszevolod Alekszandrovics, nem vagyok készen. Igen, igen, elvileg. Teljes biztonsággal. De még szükségem van másfél-két hónapra. Igen, másfélre... De még nem tudok beszámolót tartani... Jó, hát, ha így kérdezi. De túl korainak tartom a jelentést. Nem vállalom a felelősséget. Igen, igen, viszonthallásra.

Ingerülten teszi le a kagylót. Az öregasszony figyelmesen nézi:

– Velem kajabál, teveled kajabál. A sátánfajzat, a mérges főnökje. Egyél! – nyújt a késén egy falat szárított húst. Majer nemet int:

– Nem, Gálja, köszönöm. – Automatikusan elveszi a húst, és rágni kezdi.

– Menjél aludni. Haza! Minek ülsz itt?

Még nem virrad, sötét az ablak. Óvatos csöngetés az ajtó felől. Egy fiatal nő kislámpát gyújt, hangtalanul fölkel, az ajtóhoz megy. A kisgyerek alszik.

Rudolf az, titkos barátnőjéhez, Ányához jön. Bundabéléses bőrkabátja csupa hó – csak a sapkáját veszi le.

– Történt valami? – rebbenti ijedten a szempilláját Ánya. Rudolf kigombolja a bőrkabátját.

– Semmi különös. Ma éjjel fölrendeltek Moszkvába. Be kell számolnom a kollégiumnak. A munka még kész sincs. Tiszta hülyeség. De nem hajlandók megérteni. Mese nincs. Ülök a vonatra, Anyuta. Szólni jöttem.

– Most rögtön?

– Este. Félbehagytam a kísérletet. Meg kell még csinálnom ezt-azt.

– És ki lesz Másával?

– Már megbeszéltem. Szavjolova vigyáz rá egy hétig.

– Jobban van?

– Ugyanúgy. Ül a fotelban, egy pontra mered...

Ánya Rudolf arcára teszi a tenyerét, végigsimít a homlokáig.

– Mi lenne, ha velem jönnél Moszkvába? Hm? Mondjuk három napra?

– Hogy? Most rögtön? – lepődik meg Ánya.

És az ágy pereme fölött megjelenik egy bodros kis fej, fölragyog, ahogy meglátja Rudolfot, és már föl is kapaszkodik az ölébe.

– Hát fölébredt a mi Nyuszkónk, fölébredt? – A férfi megborzolja a kislány feje búbját. – Beszélj Marja Afanaszjev-nával, hogy aludjon itt Nyuszkóval, és kész.

– Jó, de hát ilyen hirtelen. Nem tudok. Hiába van szünet, néha akkor is ügyelnem kell az iskolában...

– Kéredzkedj el, tedd át, találj ki valamit. Na?

– Megpróbálom, Rügyik, gondolhatod, hogy én is szeretném...

– Távíratozol nekem a Moszkva szállóba, és kimegyek eléd, jó?

...Négyen vannak a kupében. Rudolf az ajtó mellett ül, a vállára borított bőrkabátban, mellette, az asztalkánál jól megtermett, inkább fiatal, mint korosodó férfi, markáns arca valahogy ferdén áll, szemben egy csinos nő, magasra tűzött hajkoronával, kifestve, elegánsan, éppen ennivalót pakol ki az asztalra, Rudolfal szemben pedig egy kissé falusias kinézetű, de virgonc és beszédes fiatal srác.

– Azért így mindjárt más – mondja a nő –, szeretem, ha szép minden. Mostanában már egy asztalt se tudnak megteríteni, de én szeretem, hogy kanál, villa, tányér – minden a helyén legyen, meg kis szalvéta is... – Kedvtelve nézi az egyformára vágott kolbászkarikákat, a gondosan elhelyezett kenyérszeleteket. A Ferdeképű élénk érdeklődéssel figyeli a nőt, a Fiatal pedig folytatja a korábban megkezdett témát.

– Na szóval azt mondom, Ljudmila Ignatyevna, hogy írtam egy levelet, és vártam, hogy válaszol vagy nem válaszol. Egy akadémikus – az már komoly, nem? És nálunk a mezőgazd főiskolán olyan ergya a társaság, hogy se nem támogatnak, se semmi...

– Csak tessék, fogyasszanak, fogyasszanak! – kínálja Ljudmila Ignatyevna a férfiakat, mire a Ferdeképű elvesz egy szendvicset. A történetét lelkesen mesélő fiatalember is nyújtja a kezét.

– Szóval elhatároztam, hogy önállóan csinálom, a saját szakállamra. Fogtam, és otthon, a pajtában elkezdtem őket nevelgetni, fokozatosan szoktattam rá őket a hidegre. Már

a harmadik nemzedéknél tartunk. Fagyállóak. Csináltam egy tanulmányt, majd hogy a képembe nem röhögtek. Na és akkor írtam a levelet. Hát mért ne? Egyenesen az Akadémiának. Két hét sem telt el – és jött a meghívó. Nem szól-
tam egy szót se, vettem ki szabadságot, és most megyek. Nekünk az egész családnak olyan, hogy aki elhatároz va-
lamit, az többet nem ereszt...

Rudolf fázósan húzza össze a vállát. A srác feléje fordul.

– Mert ön, már bocsánatot kérek, mit dolgozik?

– Én? Az egészségügyben.

– Az jó, az jó. Akkor meg tud érteni egy biológiai elkép-
zelést. Neveléssel elérni a kedvező tulajdonságok öröklé-
sét... helyes neveléssel, úgy értem...

– Hááát... – nyújtja el a szót Rudolf. – Tudja, én mikro-
biológus vagyok, attól tartok, hogy az én alanyaim életét
más törvények irányítják.

– Már hogyhogy más, hogyhogy más törvények? – for-
tyan föl a Fiatal. – Nekünk egy törvénye van az életünknek,
a marxizmus-leninizmus!

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2020-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Kontrollszerkesztő Kiss Ilona
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9119
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 2872 8